

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...



Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου.,

Απρίλης, Χαιρετισμοί, προετοιμασίες για τη Λαμπρή. Πώς να δεχτείς τη μεγάλη γιορτή, την έννοια Λαμπρή με φθινοπωρινή ατμόσφαιρα; Δεν ξέρω, εγώ δεν μπορώ να τα συνταιριάσω Απριλο-Μάης και πορεία στο χειμώνα. Ακόμα δεν μπορώ να το συνηθίσω, να το κάνω βίωμα. Για μένα η λέξη Απρίλης σημαίνει πράσινα φύλλα, λουλούδια, μια ιδέα αλλαγής, προετοιμασίας, κάτι χαρούμενο, κάτι σαν υπόσχεση, σαν ελπίδα. Και κάτι καινούριο, ρούχο, παπούτσια... Κι έφερναν τόση χαρά στη στερημένη μας νιότη. Και γύρω, τριγύρω η άνοιξη. Γιώργο, έχω ακούσει απδόνι! Ναι και δεν ήταν σε χαράδρες και φαράγγια, ήταν στον κήπο του πατρικού σπιτιού. Μπορείς να σκεφτείς, πανσέληνο σε κήπο με λεμονοπορτοκαλιές ανθισμένες και ένα απδόνι παθιασμένο από έρωτα να μη σ'αφήνει να κοιμηθείς; Το έχω ζήσει, Γιώργο, το έχω ζήσει. Και το έχω χαρεί και με έχει κουράσει αυτό το τραγούδι τ' απδονιού. Μα τί ένταση και ομορφιά είχε εκείνο το κελάδημα μες στη νύχτα!

Γι αυτό λέω παθιασμένο και τι ισχύ, μα από πού έβγαине εκείνη η μελωδία! Ένα πουλάκι τόσο δα. Φεγγάρι, ευωδία από λεμονανθούς κι απδόνι. Και νέος, γεμάτος ψυχανεμίσματα! Από τις πιο ρομαντικές εμπειρίες στη ζωή μου. Και δεν ήταν στην ερημιά, κωμόπολη σου λέω το χωριό και κεντρικός ο δρόμος. Μα πίσω από τους κήπους δέντρα πολλά και μια λιμνούλα, λάκκα τη λέγανε. Και ο πατέρας μου είχε φυτέψει τριάντα λεμονοπορτοκαλιές, όταν γεννήθηκα εγώ. Φαίνεται θα με ονειρευότανε νοικοκύρη καλλιεργητή. Τώρα εκεί στα δέντρα στο τέλος των κήπων είναι δρόμος και όχι απδόνι, ούτε σπουργίτι πλέον δεν υπάρχει.

Γι αυτό σου λέω, πού να πάω. Κανένας πλέον από τους πολύ δικούς, "αυτούς που κλείνει η πόρτα σου", που λένε. Και την Ελλάδα γενικά είχα την ευλογία να την γνωρίσω σχεδόν όλη. Κι έχω κάτι μνήμες από τις ομορφιές της... Και στους καιρούς πριν την τουριστική της ανάπτυξη. Παλιοκαστρίτσα στην Κέρκυρα, μια μοναδική σε άγρια ομορφιά τοποθεσία που τώρα είναι αγνώριστη, πέρα για πέρα τουριστική αφίσα. Η κοιλάδα του Νέστου, ο Αυλέμωνας στα Κύθηρα κι η Παναγία η ορφανή, οι θησαυροί του Αγίου Όρους, η κοιλάδα του Βίκου, στα Ζαγοροχώρια, πόσες ομορφιές. Μου έχουν μείνει λίγα μέρη που δεν έχω γυρίσει. Σάμος, Κάρπαθος, Καρπενήσι, Ελαφόνησος. Το αισθάνομαι ευλογία ότι έχω περπατήσει στην Πατρίδα από



Σαμοθράκη, Σουφλί, Κέρκυρα, Κρήτη, Λέσβο, Μονεμβασία, Καλάβρυτα.... Τα κουβαλάω μαζί μου όλα αυτά και τ'αγκαλιάζω μ' αγάπη.

Και ξαναζώ με τη σκέψη αυτή την όμορφη εποχή της άνοιξης στην Πατρίδα. Και κείνες οι Ακολουθίες των Χαιρετισμών με το σούρουπο, εκείνες οι υπέροχες υμνωδίες και τα λόγια τα τόσο ποιητικά, τόσο φιλοσοφικά!

Ξέρεις, Γιώργο, ο Ακάθιστος Ύμνος θεωρείται από καλύτερα έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Εκείνες οι παρομοιώσεις, εκείνες οι εικόνες, εκείνοι οι παραλληλισμοί, τα δοξαστικά κομμάτια είναι ξεχωριστής ομορφιάς.

Από την αρχή... Άγγελος πρωτοστάτης... εξίσταστο και ίστατο... ύψος δυσανάβητον ανθρωπίνους λογισμούς... βάθος δισθεώρητον και αγγέλων οφθαλμοίς, μια γλώσσα τόσο λεπτή και εκφραστική μεσα στη λακωνικότητά της. Να είμαστε καλά όμως, φίλε μου, να χαρούμε και το Πάσχα ειρηνικό και μια που κάναμε κουβέντα για άνοιξη και ρομαντικούς καιρούς θα σου γράψω κι ένα ποίημα σ' αυτό το πνεύμα, κάποια νεανικά φτερουγίσματα, αναμνήσεις πλέον στο... νηλιόγερμα.

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Μην κλαις που ο ήλιος έγειρε
κι η μέρα μένει πίσω.
Κοίταξε στο παράθυρο,
να, δίπλα στο γεράνι
οι μνήμες έσπασαν χορό.

Η σχολική καμπάνα,
τ' άλλα παιδιά, τα όνειρα
της στερημένης νιότης...
Χάδια που δεν ετόλμψαν,
ελπίδες που ξεφτίσαν...

Κι ύστερα οι ώριμες χαρές
και προσφορές κι απολαβές,
πόσες αλήθεια πόσες....

Απόψε στο νηλιόγερμα
ήρθαν οι μνήμες πάλι.
Κι ήρθες κι εσύ.

Σ' ευχαριστώ για το χαμόγελό σου.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εμένα Γρηγόρη με τα ποιήματά σου που είναι σκέπη απόλαυση γιατί αγγίζουν την ψυχή μας. Οσον αφορά στον Απρίλη, πραγματικά είναι ο πιο όμορφος και ενδιαφέρων μήνας έστω και στην Αυστραλία. Γιορτάζουμε το Πάσχα, τον Απ Γιώργη, την... 25η Μαρτίου καθυστερημένα και φυσικά έχουμε τις εκδηλώσεις τού Φεστιβάλ. Είναι αλήθεια, όμως, πως άλλα τα μάτια τού λαού κι' άλλα τής κουκουβάγιας, γιατί από τη στιγμή που ξενιτευθήκαμε και αποχωριστήκαμε συγγενείς και παιδικούς φίλους το Πάσχα δεν ήταν το ίδιο. Το γιορτάζαμε, βέβαια, τα πρώτα χρόνια τής ξενιτιάς, αλλά ανυπομονούσαμε κιόλας να τηλεφωνήσουμε στην πατρίδα για να πούμε το «Χριστός Ανέστη» σ' αυτούς που αφήσαμε πίσω.

Αλήθεια, θυμάσαι Γρηγόρη πόσο ακριβά ήταν τα τηλεφωνήματα στο εξωτερικό και τώρα είναι τζάμπα με το Skype ή σχεδόν τζάμπα με τις τηλεφωνικές κάρτες. Πολλές φορές κάποιοι συμπατριώτες μας εντόπιζαν ένα ελαττωματικό δημόσιο τηλέφωνο που δεν χρέωνε τις κλήσεις και έπεφτε σήμα, οπότε ουρές στα τηλέφωνα αυτά μέχρι να τα επισκευάσει η εταιρεία.

Διαφορετικός ο γιορτασμός τού Πάσχα στην Αλεξάνδρεια από το Αντελάιντ, γιατί μού έλειπαν οι θείοι και οι θείες, τα ξαδέρφια και οι παιδικοί φίλοι. Αγνώστος ανάμεσα σε αγνώστους και πολλές φορές το Πάσχα έπρεπε να δουλέψω γιατί η εφημερίδα έπρεπε να κυκλοφορήσει τη Λαμπροδευτέρα, αλλά η ζωή αλλάζει. Φτιάξαμε οικογένεια, αποκτήσαμε παιδιά νέους συγγενείς και φί-

λους και το Πάσχα έγινε πάλι Λαμπρή, με τον οβελία και τα γλέντια.

Συμφωνώ με αυτά που γράφεις για τον Ακάθιστο Ύμνο και αν μου επιτρέψεις θα ήθελα να γράψω μερικές λεπτομέρειες για τους αναγνώστες μας. Ο ύμνος αυτός ονομάζεται «Ακάθιστος» από την όρθια στάση, που τρούσαν οι πιστοί κατά τη διάρκεια της ψαλμωδίας της. Όλοι οι πιστοί έψαλαν τον Ακάθιστο ύμνο όρθιοι, υπό τις συνθήκες που θεωρείται ότι εψάλη για πρώτη φορά.

Έχει επικρατήσει να λέγεται έτσι ένας ύμνος («Κοντάκιο») της Ορθόδοξης Εκκλησίας προς τιμήν της Θεοτόκου, γνωστός ως Τη Υπερμάχω Στρατηγώ, ο οποίος ψάλλεται στους ναούς τις πέντε πρώτες Παρασκευές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, τις πρώτες τέσσερις τμηματικά, και την πέμπτη ολόκληρος. Είναι ένας ύμνος που αποτελείται από προοίμιο και 24 οίκους (στροφές) σε ελληνική αλφαβητική ακροστιχίδα, από το Α ως το Ω (κάθε «οίκος» ξεκινά με το αντίστοιχο κατά σειρά ελληνικό γράμμα).

Ο Ακάθιστος Ύμνος θεωρείται ως ένα αριστούργημα της βυζαντινής υμνογραφίας. Είναι γραμμένος πάνω στους κανόνες της ομοτονίας, ισοσυλλαβίας και εν μέρει της ομοιοκαταληξίας. Η γλώσσα του είναι σοβαρή και ποιητική και πλουτίζεται από κοσμητικά επίθετα και πολλά σχήματα λόγου (αντιθέσεις, μεταφορές, κλπ). Το θέμα του είναι η εξύμνηση της ενανθρώπισης του Θεού μέσω της Θεοτόκου, πράγμα που γίνεται με πολλές εκφράσεις χαράς και αγαλλίασης, οι οποίες του προσδίδουν θριαμβευτικό τόνο.

Όμως, για μένα τουλάχιστον, πιο σημαντική μέρα τής Μεγαλοβδομάδας και νομίζω το έχω αναφέρει παλιότερα ήταν και είναι η Μεγάλη Παρασκευή, επειδή από παιδί με συγκλονίζει ο θρήνος για τον θάνατο τού Ιησού με τα εγκώμια Επιταφίου στην Λειτουργία τού Επιταφίου και αυτός ακριβώς ο θρήνος φέρνει την έξαρση για την Ανάσταση.

Πάντως, ο πατέρας σου κάτι ήξερε και φύτεψε τις λεμονοπορτοκαλιές για να σου μεταδώσει την αγάπη στους κήπους και τη φύση. Μπορείς να μην έχεις τριάντα λεμονοπορτοκαλιές, έχεις όμως τον κήπο σου με τα δέντρα και τα λουλούδια, τα χρυσόψαρά σου στη λιμνούλα και μαζεύεις τα ζαρζαβατικά για το μαγείρεμά σου. Εγώ δεν έχω ιδέα από κήπους γιατί μεγάλωσα σε διαμέρισμα και όταν είχαμε κήπο στην Αυστραλία, άλλοι τον φρόντιζαν.

Νάσαι καλά κι' εσύ Γρηγόρη και όλοι οι αναγνώστες μας μέχρι την ερχόμενη Τετάρτη για να τα ξαναπούμε...